

Потриваєва Н. В.,
д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

АУТСОРСИНГ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі ефективних управлінських рішень у забезпеченні продовольчої безпеки в умовах економічної нестабільності, воєнних викликів і обмеженості ресурсів аграрного сектору. У таких умовах аутсорсинг набуває значення стратегічного управлінського інструмента, що дозволяє аграрним підприємствам оптимізувати витрати, підвищити якість управління та зосередити ресурси на ключових виробничих процесах. Використання аутсорсингових моделей сприяє підвищенню ефективності функціонування аграрного виробництва, що опосередковано впливає на стабільність виробництва продовольства та зміцнення продовольчої безпеки країни.

Аутсорсинг у сучасній економіці розглядається як раціональна форма організації бізнес-процесів, орієнтована на підвищення гнучкості управління в умовах зростання складності управлінських завдань, ресурсних обмежень і підвищених виробничих ризиків. Як зазначають О. Незгода та О. Тарнавська, для аграрних підприємств аутсорсинг забезпечує можливість перерозподілу управлінських і виробничих функцій між власними підрозділами та спеціалізованими зовнішніми виконавцями, сприяючи концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках діяльності й підвищенню конкурентоспроможності аграрного бізнесу [1, с. 57].

У розвитку аутсорсингу простежується чітка еволюція від інструмента скорочення витрат до стратегічного елемента системи управління аграрним виробництвом. Сучасні аутсорсингові моделі охоплюють не лише допоміжні операції, а й управлінські, аналітичні та технологічні функції, інтеграція яких у діяльність аграрних підприємств сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень, оптимізації витрат і зростанню продуктивності виробництва [2, с. 46].

Специфіка застосування аутсорсингу в аграрному секторі зумовлюється сезонним характером виробництва, залежністю результатів господарської діяльності від природно-кліматичних умов, високою капіталомісткістю технологій і територіальною розосередженістю виробничих процесів. Залучення зовнішніх виконавців у сферах агрохімічного сервісу, технічного забезпечення, моніторингу посівів і логістичних операцій сприяє зниженню операційних ризиків, стабілізації виробничих процесів і підвищенню ефективності використання виробничого потенціалу аграрних підприємств.

У системі управлінських рішень агропідприємства аутсорсинг виконує функцію інструмента підвищення якості планування, контролю та координації

господарської діяльності. Делегування окремих функцій спеціалізованим організаціям забезпечує зростання прозорості управлінських процесів, підвищення точності обліково-аналітичної інформації та формування більш зважених управлінських рішень у аграрному секторі. Підвищення ефективності управління аграрним сектором і стабільності виробничих процесів безпосередньо пов'язане зі зміцненням продовольчого потенціалу держави, що надає аутсорсинговим моделям особливого значення в контексті забезпечення продовольчої безпеки.

Отже, аутсорсинг посідає важливе місце в сучасній системі управління аграрним виробництвом, оскільки сприяє підвищенню результативності управлінських рішень і стабілізації виробничих процесів. Така управлінська трансформація виходить за межі внутрішньої ефективності окремих підприємств і набуває ширшого суспільно-економічного значення, адже безпосередньо впливає на формування продовольчого потенціалу держави. У цьому контексті логічним є перехід до розгляду продовольчої безпеки як системного результату управлінських рішень у аграрному секторі, що зумовлює необхідність поглибленого аналізу її економічної сутності, структурних компонентів та ролі управління у забезпеченні стійкого функціонування агропродовольчої системи в умовах сучасних економічних і безпекових викликів.

Продовольча безпека розглядається як комплексний стан агропродовольчої системи, за якого забезпечується фізична наявність продовольства, його економічна доступність, стабільність постачання та належна якість харчових продуктів. Сукупність цих компонентів визначає рівень соціально-економічної стабільності держави, особливо в умовах воєнних і економічних потрясінь [3, с. 2].

Рівень продовольчої безпеки значною мірою залежить від якості управлінських рішень, прийнятих на мікро- та макрорівнях. Управлінська неузгодженість у сфері виробництва, логістики та ресурсного забезпечення призводить до зростання собівартості продукції, зниження регіональної самозабезпеченості та погіршення економічної доступності продовольства для населення. Аграрне виробництво виступає базовою ланкою формування національної продовольчої безпеки, оскільки забезпечує основний обсяг внутрішнього продовольчого ресурсу. Висока залежність аграрного сектору від природно-кліматичних, економічних і воєнних ризиків зумовлює підвищені вимоги до ефективності управління та стабільності виробничих процесів.

У цих умовах оптимізація управлінських процесів набуває стратегічного значення для забезпечення стійкості агропродовольчої системи. Упровадження сучасних організаційних і управлінських рішень сприяє стабілізації аграрного виробництва та зміцненню продовольчого потенціалу держави [4, с. 43].

Аутсорсинг у аграрному секторі використовується для виконання виробничих, технологічних, інформаційних, обліково-аналітичних та сервісних функцій, що дозволяє аграрним підприємствам зосереджувати управлінські ресурси на ключових напрямках діяльності. Залучення спеціалізованих зовнішніх виконавців забезпечує доступ до професійної експертизи, сучасних

технологій і спеціалізованих знань, що підвищує якість управлінських рішень. Передача окремих функцій на аутсорсинг сприяє зниженню управлінських і транзакційних витрат, мінімізації операційних ризиків та підвищенню стабільності виробничих процесів. У результаті формується більш обґрунтована система управлінських рішень у сфері виробництва, логістики та ресурсного забезпечення, орієнтована на підвищення економічної ефективності аграрного сектору.

Аутсорсингові моделі управління формують опосередкований, але системний вплив на продовольчу безпеку через підвищення результативності аграрного виробництва та раціоналізацію використання ресурсів. Делегування окремих функцій спеціалізованим виконавцям сприяє стабілізації обсягів сільськогосподарської продукції, зменшенню виробничих ризиків і підтриманню безперервності аграрної діяльності в умовах економічних та безпекових криз. Узгодження управлінських рішень аграрних підприємств із пріоритетами національної продовольчої політики посилює стійкість агропродовольчої системи, тоді як подальший розвиток аутсорсингу розглядається як перспективний напрям формування довгострокової стратегії зміцнення продовольчої безпеки України.

Отже, аутсорсинг є ефективним інструментом підвищення якості управлінських рішень у аграрному секторі в умовах економічної нестабільності та зростання ризиків. Його використання сприяє оптимізації управлінських і виробничих процесів, зниженню витрат і підвищенню стабільності аграрного виробництва. Через зростання продуктивності та раціональне використання ресурсів аутсорсингові моделі опосередковано зміцнюють продовольчий потенціал держави, що дозволяє розглядати аутсорсинг як важливу складову системи управління, орієнтованої на забезпечення продовольчої безпеки України.

Список використаних джерел

1. Незгода О. К., Тарнавська О. Б. Перспективи використання промислового аутсорсингу на підприємствах сільського господарства України. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2022. № 1 (32). С. 55-66. DOI: <https://doi.org/10.32342/2074-5362-2022-1-32-6>

2. Potryvaieva N., Palieiev A., Moskal I. The use of outsourcing in the public service delivery system to enhance the efficiency of agricultural production. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2025. Vol. 29(1). P. 45-56. DOI: <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/1.2025.45>

3. Шевченко А. А., Петренко О. П., Іванюк Н. С. Продовольча безпека України в умовах війни та пріоритетні напрямки врегулювання її стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-24>

4. Digitalisation of accounting of agricultural enterprises: National and international experience / N. Potryvaieva, M. Dubinina, Yu. Cheban and etc. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2024. Vol. 4. P. 41-53. DOI: <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/4.2024.41>